

Vergaderjaar 2016–2017

34 576

Holland Casino

C

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 6 februari 2017

De vaste commissie voor Financiën¹ heeft kennis genomen van de brief van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 2 december jl. inzake het voornemen tot oprichting van de rechtspersoon Holland Casino N.V., waarin wordt ingegaan op vragen van de leden van de D66-fractie, zoals deze op 18 november aan de Staatssecretaris zijn gezonden. De vaste commissie heeft het verslag van dit schriftelijk overleg² besproken op 13 december 2016. Naar aanleiding hiervan is op 22 december 2016 een brief met nadere vragen gestuurd.

De Staatssecretaris heeft op 3 februari 2017 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Van Dooren

¹ Samenstelling:

Ten Hoeve (OSF), Knip (VVD), Backer (D66), Ester (CU), De Grave (VVD) (*voorzitter*), Hoekstra (CDA) (*vice-voorzitter*), Postema (PvdA), Sent (PvdA), Van Strien (PVV), Vos (GL), Kok (PVV), Bruijn (VVD), Van Apeldoorn (SP), Dercksen (PVV), Van Kesteren (CDA), Knapen (CDA), Köhler (SP), Prast (D66), Van Rij (CDA), Rinnooy Kan (D66), Van Rooijen (50PLUS), Schalk (SGP), Teunissen (PvdD), Van de Ven (VVD), vac. (PvdA), Overbeek (SP)

² Kamerstukken I, vergaderjaar 2016–2017, 34 576, letter B.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN

Aan de Staatssecretaris van Financiën

Den Haag, 22 december 2016

De vaste commissie voor Financiën heeft kennis genomen van uw brief d.d. 2 december jl. inzake het voornemen tot oprichting van de rechtspersoon Holland Casino N.V., waarin wordt ingegaan op vragen van de leden van de D66-fractie, zoals deze op 18 november aan u zijn gezonden. De vaste commissie heeft het verslag van dit schriftelijk overleg besproken op dinsdag 13 december. De leden van de fractie van D66 hebben naar aanleiding daarvan de volgende nadere vragen.

De leden van de fractie van D66 zouden graag een nadere onderbouwing ontvangen van de stelling van de regering in de afsluitende zin in de brief van 2 december jl.: «Beide bepalingen zijn echter in lijn met de standaardstatuten en geven de aandeelhouder de gewenste invloed op de uiteindelijke benoeming van een commissaris».

Deze leden kunnen de mededeling niet anders begrijpen dan dat de regering stelt dat ongeacht hetgeen de statuten bepalen, de aandeelhouder Staat zich te allen tijde met de voordracht, zowel inhoudelijk als procedureel, mag bemoeien. Indien dit de betekenis is, op welke wijze wordt de afwijking van het regime van BE Boek 2 – waar ook aandeelhouder Staat aan onderworpen is – gelegitimeerd? Graag ontvangen deze leden hierop een toelichting. In dat verband hebben zij ook andere vragen.

Verwijst de regering dusdoende naar (concept-)voorkeursstatuten waarin de gewenste governance krachtens het bestaande deelnemingenbeleid van de regering zijn verwerkt? Zo ja, geldt de voorkeursvariant die kennelijk wordt gehanteerd (maar de jure niet geldt) alleen voor de procedure van en bevoegdheden bij de benoeming van commissarissen? Kwalificeren de statuten van de Staatsloterij als standaardvoorkeursstatuten, en zo ja, waarom? Graag zouden deze leden tot slot een kopie van de standaardstatuten ontvangen om te kunnen begrijpen waarop de regering zich beroept.

De vaste commissie voor Financiën ziet de beantwoording van bovenstaande vragen met belangstelling en bij voorkeur binnen vier weken tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
F.H.G. de Grave

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 februari 2017

Naar aanleiding van mijn voorhangbrief van 14 oktober 2016 over het voornemen tot oprichting van de rechtspersoon Holland Casino NV hebben de leden van de fractie van D66 enkele vragen gesteld (uw brief van 18 november 2016). Ik heb deze vragen beantwoord bij brief van 2 december 2016. Naar aanleiding van deze brief hebben de leden van de fractie van D66 aanvullende vragen gesteld (uw brief van 22 december 2016). Deze leden vragen naar de inhoudelijke en procedurele betrokkenheid van de staat als aandeelhouder bij de benoeming van commissarissen bij Holland Casino NV en de Nederlandse Loterij BV. Zij vragen zich verder af hoe die betrokkenheid zich verhoudt tot het regime van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tot slot vragen deze leden naar de standaardstatuten.

Ter beantwoording van de vragen ga ik eerst in op de inhoud van de standaardstatuten. Vervolgens wordt kort aangegeven hoe de procedure voor de benoeming van commissarissen bij staatsdeelnemingen verloopt. Tot slot ga ik in op de bepalingen in de statuten van Holland Casino NV en de Nederlandse Loterij BV ten aanzien van de benoeming van commissarissen.

Inhoud standaardstatuten

De wet en de statuten van staatsdeelnemingen bepalen de betrokkenheid van de staat als aandeelhouder bij de staatsdeelneming. De standaardstatuten van de staat bestaan uit een lijst met 27 kernonderwerpen, waarin per onderwerp is aangegeven hoe het Ministerie van Financiën het betreffende onderwerp geregeld wenst te zien in de statuten van de deelnemingen waarvan het aandeelhouder is. Deze bevoegdheden zijn nodig om het deelnemingenbeleid zoals vastgelegd in de Nota Deelnemingenbeleid 2013³ te kunnen uitvoeren. In de bijlage treft u de lijst aan met deze onderwerpen. Het is aan de staatsdeelneming om de doorlopende tekst van diens statuten op te stellen conform hetgeen is opgenomen in de standaardstatuten. De statuten zullen per staatsdeelneming niet tekstueel volkomen identiek zijn, maar door het werken met een standaard op hoofdlijnen wel overeenkomen. De algemene vergadering van aandeelhouders stelt de statuten uiteindelijk vast. De standaardstatuten wijken niet af van dwingendrechtelijke bepalingen van het Burgerlijk Wetboek of een andere wet. Dit geldt ook voor de statuten van Holland Casino NV en de Nederlandse Loterij BV.

Benoemingsprocedure

De standaardstatuten schrijven overeenkomstig het Burgerlijk Wetboek voor dat commissarissen worden benoemd door de aandeelhoudersvergadering na een bindende voordracht door de raad van commissarissen. De aandeelhoudersvergadering en de ondernemingsraad hebben een aanbevelingsrecht. De primaire verantwoordelijkheid voor het benoemingsproces ligt, conform de vennootschapsrechtelijke verhoudingen, bij de raad van commissarissen. Om uiteindelijk tot een weloverwogen en gedragen benoemingsbesluit te kunnen komen hecht de staat er als aandeelhouder aan om tijdig en op cruciale momenten in het benoemingsproces te worden geraadpleegd.

³ Kamerstukken II, 2013/2014, 28 165, nr. 165

De voorbereiding van een benoeming gaat als volgt. De raad van commissarissen stelt een profielschets op voor de gezochte commissaris en stemt deze af met de aandeelhouder(s). De raad van commissarissen stelt, aan de hand van het profiel en al dan niet met aanbevelingen van de aandeelhouder(s) en/of de ondernemingsraad, vervolgens een lijst met voorkeurskandidaten op, die wordt gedeeld met de aandeelhouder. Op basis van deze lijst draagt de raad van commissarissen uiteindelijk een kandidaat voor, met wie de staat als aandeelhouder een kennismakingsgesprek voert. Daarna neemt de staat een aandeelhoudersbesluit of brengt hij stem uit in de algemene vergadering van aandeelhouders. Voor een meer uitgebreide beschrijving van het benoemingenbeleid verwijs ik u naar paragraaf 6.6 van de Nota Deelnemingenbeleid rijksoverheid 2013.

Statuten Holland Casino NV en Nederlandse Loterij BV

De statuten van Holland Casino NV en de Nederlandse Loterij BV zijn beide in lijn met de standaardstatuten. De statuten schrijven voor dat commissarissen worden benoemd door de aandeelhoudersvergadering na een bindende voordracht door de raad van commissarissen en dat de aandeelhoudersvergadering en ondernemingsraad een aanbevelingsrecht hebben. De statuten van Holland Casino NV en de Nederlands Loterij BV bevatten daarnaast ook bepalingen ten aanzien van profielschets, zoals beschreven in mijn vorige brief van 22 december 2016. Behalve deze formele afstemmingsmomenten zal de staat als aandeelhouder in de praktijk ook op andere momenten in het benoemingsproces betrokken zijn, zoals hiervoor beschreven. Dit past bij de gebruikelijke en constructieve relatie tussen een actief aandeelhouder en de deelnemingen. Deze betrokkenheid van de aandeelhouder past in het wettelijke en statutaire kader.

De Staatssecretaris van Financiën,
E.D. Wiebes

	Onderwerp	Standaard van Ministerie van Financiën
1	Statutaire doelomschrijvingen	De statutaire doelomschrijving dient voldoende in lijn te zijn met het publiek belang.
2	Benoeming bestuurders	AvA benoemt, op bindende voordracht RvC, AvA kan bindend karakter ontnemen. Na 2 maal afwijzen (bindend karakter ontnemen) is AvA vrij in de benoeming.
3	Benoemingstermijn bestuurders	Benoeming kan voor periode van maximaal 4 jaar met mogelijkheid tot herbenoeming voor telkens een periode van maximaal 4 jaar plaatsvinden.
4	Schorsing bestuurders	AvA na raadplegen RvC en RvC zelfstandig.
5	Ontslag bestuurders	Door AvA op niet bindend voorstel RvC en AvA op eigen initiatief na raadplegen RvC.
6	Bezoldigingsbeleid bestuurders	Het bezoldigingsbeleid wordt vastgesteld door de algemene vergadering op voorstel van de raad van commissarissen. De algemene vergadering kan de raad van commissarissen schriftelijk verzoeken tot het doen van een voorstel van het bezoldigingsbeleid. Indien de raad van commissarissen niet binnen drie maanden na ontvangst van een dergelijk verzoek een voorstel heeft gedaan aan de algemene vergadering danwel het gedane voorstel is afgewezen in een algemene vergadering, is de algemene vergadering vrij tot het vaststellen van een bezoldigingsbeleid, met dien verstande dat de commissarissen in de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen aan de algemene vergadering over het voorgestelde bezoldigingsbeleid.
7	Bezoldiging bestuurders	Door RvC, met verplichting AvA 14 dagen voor vaststellen te informeren over de hoogte van de bezoldiging.
8	Benoeming commissarissen	Na aanbevelingsrecht van AvA en OR volgt een bindende voordracht van RvC aan AvA tot benoeming. Het «ten minste» aantal commissarissen statutair vastleggen.
9	Benoemingstermijn commissarissen	Benoeming voor maximaal 4 jaar per keer, met verlenging tot eerst volgende AvA max. 3 termijnen.
10	Schorsing commissarissen	Dwingend door RvC.
11	Ontslag commissarissen/RvC	Ontslag individuele commissaris: door de Ondernemingskamer op verzoek vennootschap (vertegenwoordigd door RvC), vertegenwoordiger AvA of vertegenwoordiger OR. Ontslag gehele RvC: AvA kan vertrouwen opzeggen bij volstrekte meerderheid van uitgebrachte stemmen, vertegenwoordigend ten minste een derde van het geplaatste kapitaal, met onmiddellijk ontslag als gevolg. Standpuntbepaling door ondernemingsraad voorafgaand aan besluit AvA noodzakelijk.
12	Bezoldiging commissarissen	De algemene vergadering kan de raad van commissarissen schriftelijk verzoeken tot het doen van een voorstel voor de bezoldiging. Indien de raad van commissarissen niet binnen drie maanden na ontvangst van een dergelijk verzoek een voorstel heeft gedaan aan de algemene vergadering danwel het gedane voorstel is afgewezen in een algemene vergadering, is de algemene vergadering vrij tot het vaststellen van de bezoldiging, met dien verstande dat de commissarissen in de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen aan de algemene vergadering over de voorgestelde bezoldiging.
13	Invulling recht AvA verlangen inlichtingen RvB en/of RvC	De RvB en RvC verschaffen de AvA onverwijld alle verlangde inlichtingen, tenzij een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet.
14	Oproeping AvA door aandeelhouders	Aandeelhouders, die samen ten minste 10%, of zoveel minder indien bij statuten bepaald, van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen, kunnen aan de RvB en de RvC verzoeken een AvA te houden, met opgave van de te behandelen onderwerpen. Indien de AvA niet binnen vier weken wordt gehouden, dan zijn de betrokken aandeelhouders zelf bevoegd de AvA bijeen te roepen.
15	Aankondigingstermijn AvA	Minimaal 21 dagen voor oproeping.
16	Oproepingstermijn AvA	Oproeping niet later dan de 21 ^e dag voor de AvA.
17	Stukken behorende bij de agenda voor de AvA	Verzending van de in de wet vermelde stukken alsmede alle overige bijlagen gelijktijdig met oproeping aan de aandeelhouders.
18	Verslag AvA	Na afloop van de vergadering wordt het conceptverslag gezonden aan AvA, binnen vier weken. In volgende AvA verslag vaststellen.
19	Agenderingsrecht AvA	Houders van ten minste 3% van kapitaal, of lager gedeelte indien statuten dat bepalen, kunnen een onderwerp op laten nemen. Termijn: uiterlijk 28 ^e dag voor AvA (dus 7 dgn voor oproeping).

	Onderwerp	Standaard van Ministerie van Financiën
20	Statutenwijziging	Op voorstel van RvB en onder goedkeuring van RvC besluit AvA tot wijziging statuten. AvA is vrij in het nemen van besluit tot wijziging van statuten, met dien verstande dat de bestuurders en de commissarissen in de gelegenheid zijn gesteld binnen 3 maanden advies uit te brengen aan de AvA over voorgestelde wijziging van statuten.
21	Emissiebevoegdheid, uitsluiting voorkeursrecht en machtiging tot inkoop eigen aandelen	AvA is bevoegd tot uitgifte van aandelen. AvA kan het voorkeursrecht beperken of uitsluiten. RvB kan slechts met machtiging van de AvA eigen aandelen verkrijgen.
22	Invloed AvA op vermogensstructuur	Winst: De AvA stelt winstuitkering vast na vaststelling jaarrekening. Superdividend: De AvA kan, op basis van een voorstel van RvB goedgekeurd door RvC, besluiten een tussentijdse uitkering ten laste van de reserves of van de winst van het lopende boekjaar te doen. De AvA kan de raad van bestuur schriftelijk verzoeken tot het doen van een voorstel tot een uitkering als hiervoor bedoeld. a. Indien de AvA een voorstel van de RvB tot een uitkering heeft afgewezen, kan de AvA de RvB opnieuw schriftelijk verzoeken tot het doen van een voorstel tot uitkering binnen acht weken na ontvangst van een dergelijk verzoek. Een dergelijk voorstel aan de AvA behoeft de goedkeuring van de RvC. Indien de AvA het voorstel van de RvB opnieuw afwijst, is de AvA vrij in het nemen van een besluit tot uitkering. b. Indien de RvB niet binnen zes maanden een door de RvC goedgekeurd voorstel heeft gedaan, is de AvA vrij te besluiten tot uitkering, zonder een voorafgaand door de RvC goedgekeurd voorstel van de RvB.
23	Invloed AvA op dochters	Het uitbrengen van een stem op aandelen in het kapitaal van een dochtermaatschappij omtrent het al dan niet verlenen van goedkeuring aan een besluit van de Raad van Bestuur van die dochtermaatschappij dat, ware het een besluit van de Raad van Bestuur zelf geweest (dus moeder), aan de goedkeuring van de algemene vergadering zou zijn onderworpen.
24	Strategie	RvB stelt strategie vast onder toezicht RvC na raadplegen AvA.
25	Businessplan, Investeringsplan, Financieringsplan	(Afwijkingen/wijzigingen van) het (iig jaarlijkse) investeringsplan, de interne beheers/controle systemen, financieringsplan en business plan (die onder meer een beschrijving van de algemene/financiële risico's bevatten) en de meerjaarlijkse strategie worden minimaal 14 dagen voor vaststelling aan de AVA ter informatie verzonden.
26	Tegenstrijdig belang	Bestuurder neemt niet deel aan besluitvorming en beraadslaging ter zake besluiten waar een direct of indirect persoonlijk tegenstrijdig belang speelt.
27	(Des-) Investerings/deelnemingen	Besluiten m.b.t. (des-)investerings en deelnemingen dienen aan de AvA (en RvC) te worden voorgelegd; in statuten dient een onderscheid te worden gemaakt tussen binnenlandse en buitenlandse (des-)investerings, investeringsdrempels worden opgenomen als ook (des-)investerings die van ingrijpende en/of principiële aard en/of afwijken van het vastgestelde strategisch plan.